

یکی از دغدغه‌ها و مشکلات سازمان‌های بیمه‌ای نداشتن آگاهی و بااطلاعات ناکافی کسانی است که از خدمات این سازمان‌ها استفاده می‌کنند. استفاده از مشاوره کارشناسان بهترین راه برای رفع این مشکل و صرفه‌جویی در هزینه و وقت است. «پرسش» جایی است که شما می‌توانید سوالات مرتبط با بیمه، حقوق و مقررات کار و همچنین مشکلاتی که احیاناً در جریان مراجعه به شعب تأمین اجتماعی یا آن‌رو به‌رو شده‌اید را با مشاوران هفته‌نامه آتیه‌نو در میان بگذارید و پاسخ آن را در همین صفحه بخوانید. برای این منظور می‌توانید سوالات خود را از طریق ایمیل porsesh.11@gmail.com برای ما ارسال کنید و یا به آدرس دفتر نشریه که در شناسنامه صفحه آخر قید شده است، بفرستید.

مشاور آتیه‌نو درباره دیون ممتازه توضیح می‌دهد:

حقیقه یا مالیات؛ کدام در اولویت است؟

به دلیل آنکه معاش و زندگی کارگر و خانواده‌اش از طریق دستمزد دریافتی و در واقع از فروش نیروی کارش به دست می‌آید، منطقی حکم می‌کند بر دیون مالیاتی رجحان داده شود

محمد حسین قشقایی • کارشناس تأمین اجتماعی

دیون ممتازه چیست و چه مواردی از دیون بدهکاران، در پرداخت بدهی‌های افراد مقروض، در عداد دیون ممتازه قرار می‌گیرد و باید نسبت به بدهی‌های دیگر رجحان داده شود؟ برای پاسخ به این دوسوال ابتدا باید چند موضوع را تعریف کرد. در صورت فوت یا ورشکستگی کارفرما ابتدا باید بدهی کدام طلبکاران تادیه شود؟ بستانکاران ممتاز کسانی هستند که نسبت به طلبکاران عادی دارای مزیت هستند و سهم آن‌ها قبل از تقسیم اموال بین طلبکاران عادی، باید پرداخت شود. اثر عملی ممتاز بودن مطالبات کارگر معمولاً با فوت کارفرما و یا ورشکستگی وی ظاهر می‌شود. در شرایطی که فرد فوت کند اموالی از او باقی می‌ماند که باید بین ورثه به نسبت سهامی که در قانون مدنی و دیگر قوانین آمده تقسیم شود. در این میان ممکن است فرد متوفی دارای بدهی‌های متعددی به دیگران یا مراجع مختلف باشد، که این بدهی‌ها باید تادیه شود. بحث نخستین در این زمینه این است که اگر دارای متوفی برای تادیه بدهی‌های او کافی نباشد، ترتیب بازپرداخت بدهی‌ها چگونه خواهد بود و در این ارتباط کدام مرجع یا شخص در اولویت پرداخت قرار دارد. در مورد فرد ورشکسته نیز چنین وضعی حاکم است. ورشکستگی حالتی است که در آن تعهدات مالی شخص حقیقی یا حقوقی از درایی‌هایش کمتر است، در چنین حالتی که منابع کافی برای تادیه کلیه بدهی‌های ورشکسته موجود نیست اموال موجود چگونه باید بین طلبکاران تقسیم شود و کدام یک بر دیگری رجحان دارد؟

در قوانین مختلف برخی مطالبات سازمان‌ها یا نهادهای به‌عنوان دیون ممتازه شناخته شده‌اند و باید قبل از پرداخت دیون دیگر تادیه شوند. در این مورد نیز موضوع مشابهی مطرح می‌شود که اگر بین طلبکاران مراجع متعددی در ارتباط با رجحیت پرداخت دیون وجود داشته باشد، در میان آن‌ها کدام یک در اولویت قرار دارد. به‌طور مثال در حال حاضر در قانون کار پرداخت دستمزد و مزایای کارگران جزو دیون ممتازه است (تبصره یک ماده ۱۳ قانون کار؛ مطالبات کارگر جزو دیون ممتازه است و کارفرمایان موظف هستند بدهی بیمه‌کاران به کارگران را برابر رای مراجع قانونی از محل مطالبات بیمه‌کار، از جمله ضمانت حسن انجام کار، پرداخت کنند). از طرف دیگر در ماده ۴۹ قانون تأمین اجتماعی (ماده ۴۹ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴؛ مطالبات سازمان ناشی از اجرای این قانون در عداد مطالبات ممتاز است). مصوب ۱۳۵۴ نیز بر اولویت پرداخت دیون سازمان تأمین اجتماعی تأکید شده است. در قانون مالیات‌های مستقیم نیز بدهی‌های مالیاتی در زمره دیون ممتازه به‌شمار آمده است. در چنین مواردی که چندین مرجع دارای مزیتی خاص تعیین شده‌اند، نحوه و مراتب پرداخت بدهی چگونه خواهد بود؟

به تعبیری روشن‌تر در بین سه مورد حقوق و دستمزد و مطالبات کارگر و حق بیمه و مالیات کدام یک نسبت به دیگر موارد اولویت بیشتری دارد؟ البته در اینجا موضوع فقط به کارفرما برمی‌گردد که فوت یا ورشکستگی وی به‌طور مستقیم بر موارد سه‌گانه فوق تأثیر می‌گذارد، چرا که مسئول پرداخت حقوق و مزایای کارگر و پرداخت حق بیمه به سازمان تأمین اجتماعی و پرداخت مالیات به سازمان مالیاتی کارفرماست و در مورد اول کارگر خود حق است و در دو مورد اخیر کارگر مسئولیتی ندارد. یکی از ایراداتی که قوانین کشور در این زمینه دارد عدم سطح‌بندی

دیون ممتازه است، به طوری که در این موارد که مثلاً شرکت دچار ورشکستگی می‌شود مدیر تسویه برای پرداخت دیون شخص ورشکسته سرگردان می‌شود که با وجود موارد متعدد که قانون دیون ممتازه اعلام کرده هر یک در کدام مرتبه قرار می‌گیرند این امر برای قاضی که می‌خواهد اموال و درایی متوفی را تقسیم کند نیز به وجود می‌آید و قاضی نمی‌داند کدام یک از دیون ممتاز تر از دیگری است و

باید ابتدا پرداخت و تسویه شود. توضیح آنکه حق و حقوق و مزایای کارگر حتی بر بدهی‌های مالیاتی اولویت دارد. یعنی به دلیل آنکه مطالبات کارگران حق الناس است و اینکه معاش و زندگی کارگر و خانواده‌اش از طریق دستمزد دریافتی و در واقع از فروش نیروی کارش به دست می‌آید، منطقی حکم می‌کند بر دیون مالیاتی رجحان داده شود. از این روست که در ماده ۲۴ قانون

کار سابق (مصوب سال ۱۳۳۷) حقوق و مزایای کارگر بر بدهی‌های مالیاتی برتری داده شده بود. این ماده تصریح دارد: «مزد کارگران در عداد دیون ممتازه کارفرماست و باید قبل از سایر قروض حتی دیون مالیاتی تأمین و پرداخت شود.»

متأسفانه در قانون کار جاری (مصوب سال ۱۳۶۹) از تصریح این موضوع در قانون غفلت شده است و می‌بایست در ذیل ماده ۱۳ قانون کار فعلی نیز مطالبات کارگران در عداد ممتاز، در رتبه اول قرار می‌گرفت.

در ماده ۱۱ مقاله‌نامه شماره ۹۵ سازمان بین‌المللی کار مصوب ۱۹۴۶ میلادی (ایران در سال ۱۳۵۱ به این مقاله‌نامه ملحق شده است) به اولویت مطالبات کارگر نسبت به دیگر مطالبات تأکید شده و تصریح می‌کند:

در صورت ورشکستگی یا تسویه قضایی کارگاه، کارگرانی که در استخدام کارگاه هستند به یکی از دو صورت زیر در رتبه طلبکاران ممتاز محسوب می‌شوند: نسبت به مزد خود از بابت خدمات انجام شده در دوره‌های قبل از ورشکستگی یا تسویه که مدت آن را قوانین و مقررات ملی مقرر می‌کند یا نسبت به مبلغی از مزد که از میزان مقرر در قوانین و مقررات ملی تجاوز نکند، مزدی که جزو دیون ممتازه باشد باید قبل از اینکه طلبکاران سهم خود را دریافت کنند، کالا پرداخت شود، ترتیب تقدم مزدی که جزو دیون ممتازه است نسبت به سایر دیون ممتازه باید به‌وسیله قوانین و مقررات ملی تعیین شود.»

در قوانین و مقررات مختلف در ایران نیز بر رجحیت پرداخت مزد کارگر اشاره شده است. در این ارتباط ماده ۲۲۶ امور حسبی مصوب ۱۳۱۹/۴/۲ اظهار می‌دارد: «در موقع تقسیم، دیونی که به موجب قوانین دارای حق تقدم و رجحان هستند رعایت خواهد شد. بستانکاران زیر هر یک به ترتیب حق تقدم بر دیگران دارند؛ طبقه اول: الف) حقوق خدمه خانه برای مدت سال آخر قبل از فوت ب) حقوق خدمتکاران بنگاه متوفی برای مدت شش ماه قبل از فوت ج) دستمزد کارگرانی که روزانه یا هفتگی مزد می‌گیرند برای مدت سه ماه قبل از فوت.»

مطالبات تأمین اجتماعی با رعایت به ماده ۴۹ در زمره دیون ممتازه است. در واقع به دلیل اینکه حق بیمه از حقوق کارگر محسوب می‌شود، بر اساس ماده ۱۳ قانون کار نیز ممتاز بودن آن بدهی روشن است. از همین جهت به همان دلیلی که حقوق کارگران در مقایسه با مالیات از اولویت بیشتری برای پرداخت برخوردار است، پرداخت حق بیمه‌ها و مطالبات بیمه بر مطالبات مالیاتی رجحیت دارد.

بیمه کردن افرادی که در کارگاه‌های مشمول قانون کار اشتغال دارند، اجباری است. بنابراین بیمه تأمین اجتماعی برای تمامی افراد در چهار چوب قانون باید اجرا شود. خدمات بیمه فقط در زمانی نیست، از بیمه زمانی استفاده می‌شود که فرد به آن احتیاج دارد. در نتیجه از حمایت‌های خاص تأمین اجتماعی (انواع مستمری و درمان و...) بهره‌مند می‌شود، شاید زمانی که جوان هستیم چندان از آن استفاده نکنیم ولی وقتی سنمان بالا رفت یا دچار مشکل جسمی شدیم، یا تشکیل خانواده دادیم، اهمیت بیمه معلوم می‌شود. حق بیمه‌ای که پرداخت می‌کنید در واقع پس‌انداز و سرمایه‌گذاری است. نباید آن را با مالیات اشتباه گرفت.

کارمند یکی از دفاتر نمایندگی بیمه ایران هستیم که بیمه تأمین اجتماعی اجباری دارم. اما حق بیمه‌های خیلی بالاست و اصل نمی‌ارزد. در حالی که اصلاً در طول سال یک‌بار هم از دفتر چکام استفاده نمی‌کنم. حق بیمه‌ای که بیمه می‌گیرد ۲۵۰ هزار تومان است. آیا راهی هست که این مبلغ کمتر شود. حداقل نصف شود. چرا اینقدر این مبلغ بالاست؟ من افرادی را می‌شناسم که ماهانه ۷۰-۸۰ هزار تومان می‌پردازند. با این همه هزینه‌های بالای دفتر، مالیات و اجاره‌های سنگین و... صرف ندارد. اگر هم واریز نکنیم جریمه‌های هنگفتی دارد.

مخصوصاً به نفع کارگر و بیمه‌شده است چون بخش اعظم حق بیمه را کارفرما می‌دهد. البته برخی از مشاغل یا گروه‌ها دارای معافیت‌هایی در پرداخت حق بیمه هستند که حق بیمه آن‌ها را کمتر می‌کنند. این معافیت‌ها بر اساس قانون است و مبلغ معاف‌شده را دولت می‌پردازد. به هر حال باید بپذیریم که هزینه تأمین اجتماعی در همه کشورها میزان قابل توجهی از هزینه‌های رفاهی جامعه را به خود اختصاص می‌دهد، اما گریزی هم از آن نیست و هر جامعه‌ای باید مخارج ناشی از آن را بپذیرد، تا بتواند حداقل معیشت و رفاه را برای عموم مردم فراهم سازد و ثروت و درآمد را بهینه در کشور توزیع کند.

شرح جدول شماره ۵۹

طراح: حمیدرضا عبدالوند

15 numbered crossword puzzle clues in Persian, including words like 'کلمه تعجب', 'فیلسوف فرانسوی', 'میوه بهتر', etc.

افقی ۱- عملیات بانکی که توسط بانک واقع در منطقه یا سرزمینی غیر از سرزمین اصلی انجام می‌شود که اغلب جزایر متعلق به دولت حاکم بر سرزمین اصلی به شمار می‌روند، و با اشخاص غیر مقیم و یا پول خارجی و در مقیاس بزرگ صورت می‌گیرد - بیمارستانی که نماز خدمت مراکز درمانی کشور است. ۲- در طول یک سال - بهتر - درخت تسبیح ۳- یقه، گریبان - دارای چهره زیبا - امپراتوری قدیم ۴- واحد سطح - باشگاه پر تالی - خیرگی - علامت جمع ۵- مذکر - لنگه بار - پسرمانی ۶- یکی از شاخص‌های مهم اقتصادی ۷- زمین آذری - مخفف اگر - جانور تنبل و غسل دوست - تراوش ۸- مالک‌شونده - میوه از نوع - زندگی کردن ۹- قانون چنگیزی - مرزبان و حاکم - حرف گزینش! - عضو دوند ۱۰- از نویسندگان معاصر عرب و کتاب پیامبر و مارتا ۱۱- بی‌پایان - مرگ آسمانی - بوی نم ۱۲- دست‌تازی - خدای سنگی - یکی از مشاغل سخت و پرخطر از صنف کارگری - پیش‌درآمد برای تپانی ۱۳- نظر و عقیده - کیش‌ها - دیوار بلند ۱۴- برگه‌های رای - کشف زکریای رازی - ورقه‌ای که به‌عنوان براق‌کننده کاربرد دارد ۱۵- از آرزوهای دور مانده - صندوق‌هایی که به گفته دکتر ربیعی موتور توسعه کشورند عمودی ۱- قاره‌ای که رکورددار کودکان کار در جهان است - گروهی - پس از امارات و عربستان سومین قطب جذب سرمایه‌گذاری خارجی در خاورمیانه به‌شمار می‌رود ۲- گرانمایه - آفتابگردان - برادر سارا ۳- از غذاهای ایرانی - جنس به‌ظاهر قوی - عامل - از انواع هواپیماهای مسافربری در ایران رمز: رمضان

